

**RAPORT O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU SUSKIEGO
ZA ROK 2025**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Suchej Beskidzkiej

Sucha Beskidzka, dnia 27 marca 2026 r.

	SPIS TREŚCI	Strona
	Wstęp	3
Rozdział I	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	4
Rozdział II	Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej oraz szczepienia	5-7
Rozdział III	Obszar bezpieczeństwa żywności	8-10
Rozdział IV	Jakość wody przeznaczonej do spożycia	11-13
Rozdział V	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	14-15
Rozdział VI	Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych	16-18
Rozdział VII	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	19-21
Rozdział VIII	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	22
Rozdział IX	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	23-25

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej przedstawia jak co roku **Raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu suskiego w roku 2025.**

W Raporcie zamieszczono podstawowe informacje o podejmowanych działaniach ustawowych z zakresu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, promocji i ochrony zdrowia publicznego na terenie powiatu suskiego.

W szczególności informacje dotyczą sprawowanego nadzoru: nad bezpieczeństwem żywności, wody pitnej, kąpielisk, środkami zastępczymi, kosmetykami, higieną środowiska, higieną pracy, radiacyjną, nauczania i wychowania oraz nad warunkami sanitarnymi podczas udzielania świadczeń zdrowotnych.

Przedstawiono sytuację epidemiologiczną podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne oraz informacje o wynikach kontroli dokonywanych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej.

Prezentowane dane liczbowe pochodzą z przekazywanych do Tutejszego Inspektora Sanitarnego sprawozdań statystycznych i opisowych przez podmioty świadczące usługi medyczne oraz własne dane statystyczne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Suchej Beskidzkiej
Janina Gołuszka

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Ocenę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych sporządzono o dane dotyczące zachorowań i podejrzeń zachorowań, gromadzone przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Suchej Beskidzkiej w ramach nadzoru epidemiologicznego, raportowanych w sprawozdaniach.

Dane do monitoringu chorób zakaźnych uzyskiwane są w sposób ciągły na podstawie uwarunkowanego przepisami prawa systemu zgłaszalności podejrzeń, zachorowań i zakażeń przekazywanych przez podmioty świadczące usługi medyczne.

W powiecie suskim nie stwierdza się występowania chorób wysoce zakaźnych i zawlekanych.

Do najczęściej zgłaszanych w 2025 roku chorób zakaźnych i zakażeń należały:

- grypa i infekcje grypopodobne,
- Covid-19,
- ospa wietrzna,
- biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu
- wirusowe zakażenie jelitowe,
- zatrucia pokarmowe wywołane przez Salmonellę,
- borelioza z Lyme,
- płonica.

Ogółem do PPIS w Suchej Beskidzkiej zgłoszono w 2025 roku 3790 zachorowań na choroby zakaźne.

W porównaniu do roku poprzedniego w 2025 stwierdza się:

- wzrost zachorowań na boreliozę – odnotowano bowiem 138 przypadków - w roku poprzednim zarejestrowano 55 przypadków,
- znaczący wzrost zachorowań na biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu odnotowano ogółem 293 zachorowania w 2025 r., gdzie w roku poprzedzającym wykazano 163 przypadków,
- ponad dwukrotny wzrost zachorowań na ospę wietrzną - w roku 2025 rejestrowano 493 zachorowań gdzie w roku poprzedzającym tychże zareportowano 212,
- wzrost zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe – w roku sprawozdawczym odnotowano 122 przypadków, w roku poprzednim 94 zachorowań,
- ponad dwukrotny wzrost zachorowań na salmonellozy – zarejestrowano 26 przypadków przy czym w roku poprzedzającym 12 – jeden z nich nie miała charakteru pozajelitowego,
- Wzrost zachorowań na nauroinfekcje – łącznie odnotowano 12 przypadków o różnej etiologii przy czym w roku poprzedzających zarejestrowano 3 zachorowania,
- W roku sprawozdawczym 2025 zarejestrowano 4 przypadków zachorowania na kiłę oraz 3 przypadki HIV – w roku 2024 łącznie takich jednostek odnotowano 10,
- nowe zachorowania na gruźlicę – stwierdzono 9 nowych przypadkach.

Pozostałe jednostki chorobowe rejestrowano sporadycznie a wskaźnik ich zapadalności nie wskazywał na istotne zmiany w stosunku do lat ubiegłych.

Podsumowanie

Sytuacja epidemiologiczna w powiecie w 2025 roku pozostaje stabilna i jest oceniana jako dobra. Większość rejestrowanych przypadków dotyczy jednostek chorobowych o niskim stopniu zagrożenia, które dzięki szybkiej diagnostyce są skutecznie leczone. Odnotowane zjawiska, w tym wyraźna sezonowość niektórych schorzeń, stanowią kontynuację wieloletnich trendów obserwowanych w regionie. Kluczowym osiągnięciem jest znacząca poprawa terminowości zgłaszania rozpoznań przez placówki medyczne i laboratoryjne, co wynika z intensyfikacji szkoleń oraz wzmocnionego nadzoru. Warto przy tym zaznaczyć, że obserwowany wzrost liczby raportowanych zachorowań jest efektem uszczelnienia systemu monitorowania i wyższej wykrywalności, a niekoniecznie realnym zwiększeniem zapadalności na poszczególne choroby.

Higiena Lecznictwa

Higiena lecznictwa to dział higieny zajmujący się zapewnieniem odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w placówkach opieki zdrowotnej, takich jak szpitale, przychodnie czy gabinety zabiegowe. Jej głównym celem jest ochrona zdrowia pacjentów oraz personelu medycznego poprzez zapobieganie zakażeniom i utrzymanie wysokiego poziomu czystości w środowisku medycznym.

Przestrzeganie zasad higieny w placówkach medycznych ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa leczenia oraz ograniczenia rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych.

W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej nadzorował 165 placówki służby zdrowia, w tym: szpital – 1, szpital jednodniowy – 1, zakłady opiekuńczo lecznicze – 2 (będące w strukturach: ZOZ w Suchej Beskidzkiej oraz Szpitala im. L. Rydygiera w Krakowie), przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie – 52, indywidualne praktyki lekarskie – 60, praktyki pielęgniarskie – 11, placówki rehabilitacyjne poza oddziałem – 6, punkty poboru materiału do badań – 6, centrum krwiodawstwa – 1, inne – 16.

Przeprowadzono 99 kontroli dotyczących warunków sanitarnych pomieszczeń, sposobu przeprowadzania zabiegów medycznych, gospodarki odpadami medycznymi, stosowania środków dezynfekcyjnych i sterylizacyjnych oraz procedury zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego wydano dwie decyzje administracyjne nakazujące poprawę stanu technicznego kontrolowanych obiektów oraz usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w określonym terminie.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że stan sanitarny kontrolowanych podmiotów leczniczych jest dobry, a obowiązujące wymagania sanitarno-higieniczne są w większości przypadków przestrzegane. W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości stanowiących zagrożenie dla zdrowia pacjentów lub personelu. W związku z ujawnionymi uchybieniami o charakterze technicznym wydano dwie decyzje administracyjne zobowiązujące do ich usunięcia w wyznaczonym terminie. Ogólna ocena warunków sanitarno-higienicznych w kontrolowanych podmiotach jest pozytywna.

Podczas kontroli prowadzono działania informacyjno – edukacyjne w efekcie zauważono potrzebę regularnego szkolenia personelu medycznego i pomocniczego w zakresie zasad higieny, dezynfekcji powierzchni, stosowania środków ochrony indywidualnej oraz zapobiegania zakażeniom.

Szczepienia

Szczepienia ochronne na terenie powiatu suskiego prowadzone były zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych (PSO) przez 21 podmiotów leczniczych. Wszystkie placówki wykonujące szczepienia ochronne posiadają urządzenia chłodnicze do przechowywania szczepionek, które są zabezpieczone zamknięciem przed dostępem osób postronnych. We wszystkich punktach szczepień, w urządzeniach chłodniczych do przechowywania szczepionek zainstalowane są całodobowe systemy monitorujące temperaturę, z powiadomieniami sms na wypadek wykrytych nieprawidłowości.

W 2025 roku, skontrolowano wszystkie placówki realizujące szczepienia ochronne na terenie powiatu suskiego. W jednej z placówek doszło w roku 2025 r. do przerwania łańcucha chłodniczego. Przeprowadzono kontrolę interwencyjną. Szczepionki zostały natychmiast zutylizowane, a placówka wprowadziła działania naprawcze w postaci zakupu nowej chłodni farmaceutycznej z nowym

**RAPORT O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU SUSKIEGO
ZA ROK 2025**

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suchej Beskidzkiej

systemem monitorującym temperaturę w urządzeniu chłodniczym oraz z systemem powiadomień SMS o przekroczeniach temperatury w urządzeniu.

W pozostałych skontrolowanych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zachowania łańcucha chłodniczego, szczepionki były prawidłowo przechowywane w urządzeniach chłodniczych i miały aktualne daty ważności.

W 2025 r. przeprowadzona została kontrola kart uodpornień we wszystkich punktach szczepień.

Kontrola miała na celu zweryfikowanie aktualnego, rzeczywistego stanu wyszczepienia dzieci.

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w powiecie suskim opracowany na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji szczepień:

Rodzaj szczepienia	Stan zaszczepienia (%)- rocznik	
	2024	2025
BCG – szczepienie przeciw gruźlicy	95,87	95,98
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	94,60	76,20
Błonica i tężec	88,60	33,50
Krztusiec	88,10	32,70
Poliomyelitis	88,20	35,50
Haemophilus influenzae typu b	85,20	32,00

W 2025 r. zgłoszono (w większości w IV kwartale 2025 r.) 659 małoletnich, objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi, które nie były poddane lekarskiemu badaniu kwalifikacyjnemu albo nie zostały u nich przeprowadzone obowiązkowe szczepienia ochronne pomimo braku przeciwwskazań. W ciągu roku 2025 spośród zgłoszonych zaszczepiono lub rozpoczęto uzupełnianie szczepień u 159 dzieci. Część dzieci otrzymała skierowanie do poradni w celu ustalenia indywidualnego schematu szczepień.

Liczba niezaszczepionych dzieci w związku z uchylaniem się od obowiązku szczepień na koniec roku 2025 wynosiła w sumie 728 dzieci.

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Suchej Beskidzkiej wraz z punktami szczepień monitoruje wzrost uchylających się od szczepień, który w znacznym stopniu wynika ze wzmożenia nadzoru, głównie w celu wychwycenia starszych dzieci, które zalegają z dawkami przypominającymi, między innymi przeciw krztuścowi, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis) oraz odrze. W wielu przypadkach dzieci te nie były wykazywane we wcześniejszych raportach, co zaczyna być sukcesywnie uzupełniane. Punkty szczepień informowane są, o konieczności wysyłania wezwań rodziców do szczepień dzieci, a lekarze o konieczności informowania o szczepieniach zalecanych i uświadamiania rodziców o konsekwencjach uchylania się od szczepień. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suchej Beskidzkiej wysyła również do rodziców pisma dotyczące ustawowego obowiązku szczepień ochronnych. Pisma pouczające poprzedzają wdrożenie postępowania administracyjnego w razie dalszego niewywiązywania się z tego obowiązku. W roku 2025 wystosowano 277 pism informujących o zaległościach w szczepieniach, 245 upomnień w związku z uchylaniem się od obowiązkowych szczepień oraz 48 wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do Wojewody Małopolskiego.

W roku 2025 r. Państwowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej odpowiedział na 136 wniosków. Wnioskodawcami wszystkich pism były osoby uchylające się od szczepień.

19 wniosków to były wnioski o udostępnienie informacji publicznej, na 4 odpowiedzi skierowano skargi do sądu - wszystkie zostały oddalone.

Niepożądane odczyny poszczepienne

W ramach prowadzonego systemu ścisłego monitorowania Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych (NOP) w 2025 roku na terenie powiatu zgłoszono 7 przypadków NOP-u związanych ze szczepieniami obowiązkowymi dzieci. 6 przypadków to NOP-y łagodne i jeden przypadek NOP-u poważnego, po szczepieniu przeciw śwince, odrze, różyczce oraz pneumokokom. Kwalifikacji NOP-u dokonuje lekarz. Według Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r., lekki NOP to taki, który nie ma szczególnego nasilenia, a charakteryzuje się występowaniem miejscowego obrzęku kończyny, silnego miejscowego zaczerwienienia lub gorączki. NOP poważny charakteryzuje się dużym nasileniem objawów, takich jak znaczny obrzęk kończyny, silne zaczerwienienie lub wysoka gorączka, ale nie wymaga zwykle hospitalizacji, nie prowadzi do trwałego uszczerbku dla zdrowia i nie stanowi zagrożenia dla życia.

OBSZAR

BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI

Celem działań w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego nad zakładami branży spożywczej jest zapewnienie, w aspekcie zdrowia publicznego, wymaganego poziomu bezpieczeństwa żywności produkowanej, wprowadzanej do obrotu w sklepach oraz serwowanej w zakładach żywienia zbiorowego, z myślą o ochronie konsumenta końcowego.

Bardzo często w praktyce zdarza się, że przedsiębiorstwa, niezależnie od tego, czy dopiero rozpoczynają działalność, wznowiają ją po przerwie, czy też ją kontynuują, nie realizują w pełni obowiązków wynikających z przepisów prawa żywnościowego.

Powody tych uchybień mogą być różnorodne – od niewystarczającej wiedzy, przez błędy organizacyjne, po celowe zaniedbania.

W takich sytuacjach szczególne znaczenie ma działalność powiatowych organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, mające na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa żywności. Powyższe realizuje się poprzez przeprowadzanie urzędowych kontroli począwszy od etapu produkcji, poprzez dystrybucję i wprowadzanie do obrotu detalicznego oraz pobieranie do badań laboratoryjnych próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Takie działania pozwalają ocenić, czy dany zakład spełnia wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie bezpieczeństwa żywności, a w razie stwierdzenia uchybień – zastosować adekwatne do ich charakteru i stopnia środki naprawcze. W zależności od sytuacji, mogą to być działania o charakterze informacyjno-edukacyjnym, jak również środki dyscyplinujące i egzekwujące, takie jak wydanie decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie nieprawidłowości, nałożenie mandatów karnych lub kar pieniężnych oraz przeprowadzenie kontroli w celu sprawdzenia wykonania nałożonych obowiązków.

W roku sprawozdawczym 2025 nadzorem objęto 914 zakładów, w tym:

- a) 66 zakładów produkcji żywności,
- b) 404 zakłady obrotu żywnością,
- c) 419 zakładów żywienia zbiorowego (otwartego i zamkniętego),
- d) 25 zakładów związanych z wytwarzaniem i obrotem materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Spośród 914 obiektów znajdujących się w ewidencji skontrolowano 583 zakłady, co stanowi 63,8 % wszystkich nadzorowanych zakładów.

Wykonano 732 kontrole zakładów, w tym:

- a) 391 kontroli kompleksowych,
- b) 351 kontroli doraźnych.

Za stwierdzone nieprawidłowości podczas czynności kontrolnych nakładano grzywny w drodze mandatu karnego. Łącznie w 57 zakładach nałożono grzywny:

- a) w 5 zakładach produkcyjnych nałożono 7 mandatów,
- b) w 31 zakładach obrotu nałożono 38 mandatów,
- c) w 29 zakładach nałożono 46 mandatów.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami, które skutkowały nałożeniem grzywny w drodze mandatu karnego, były:

- 1) wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po terminie przydatności lub dacie minimalnej trwałości, zafałszowanie terminu przydatności do spożycia, brak oznakowania terminem przydatności do spożycia,
- 2) niewdrażanie i niestosowanie na bieżąco procedur opartych na zasadach systemu HACCP i instrukcji GHP,
- 3) brak do wglądu orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych osób mających kontakt z żywnością,

- 4) niewłaściwy stan sanitarny w zakładach produkcji, obrotu i zakładach żywienia, niezachowanie należytej czystości i porządku w pomieszczeniach zakładów, brak segregacji żywności, w tym żywności w urządzeniach chłodniczych oraz brak monitoringu i urządzeń do monitoringu temperatury w urządzeniach chłodniczych i mroźniczych.

W 2025 r. wydano łącznie 142 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym dotyczących:

- 1) zakazu wprowadzania produktów, które były przedmiotem powiadomień w systemie RASFF,
- 2) zakazu wprowadzania produktów i wycofania środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia,
- 3) unieruchomienia lub przerwania działalności zakładu z uwagi na obecność szkodników lub prowadzenia działalności wykraczającej poza zakres decyzji zatwierdzającej,

Pozostałe decyzje dotyczyły:

- 1) poprawy stanu sanitarnohigienicznego i technicznego pomieszczeń zakładu,
- 2) przedłużenia terminu wykonania obowiązku decyzyjnego, na wniosek strony,
- 3) wykreśleń zakładów z rejestru na skutek zaprzestania działalności.

W roku sprawozdawczym skierowano 3 wnioski, w tym:

- 2 wnioski w zakładach obrotu żywnością (w obiektach ruchomych i tymczasowych), o ukaranie do Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kary pieniężnej za prowadzenie działalności żywieniowo-żywnościowej bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis,
- 1 wniosek w zakładach żywienia zbiorowego otwartego, w zakładach małej gastronomii w obiektach ruchomych, o ukaranie do Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kary pieniężnej za prowadzenie działalności poza zakresem decyzji zatwierdzającej.

Wnioski MPWIS rozpatrzył pozytywnie i zostały nałożone kary pieniężne.

Zgodnie z kompetencjami organów PIS urzędowa kontrola obejmuje badanie produktów żywnościowych oraz materiałów do kontaktu z żywnością.

W roku sprawozdawczym pobrano łącznie 167 próbek.

Zakwestionowano 3 próbki żywności z uwagi na stwierdzenie obecności pałeczek Salmonella spp. w 25 g produktu. Były to próbki żywności: kotlety z fileta z piersi indyka, pobrane w ramach urzędowej kontroli żywności.

Resumując zgodnie z art. 17 ust. 2 Rozporządzenia (WE) nr 178/2002 oraz Rozporządzeniem (WE) nr 882/2004 kontrole urzędowe przeprowadzane były regularnie, zgodnie z udokumentowanymi procedurami tak, aby osiągnąć zamierzone cele.

Wobec podmiotów, u których podczas przeprowadzanych urzędowych kontroli stwierdzano naruszenia obowiązujących przepisów prawnych, braku zachowania higieny stosowano odpowiednie postępowanie administracyjno-egzekucyjne przymuszające do wykonania nałożonych prawem obowiązków, bądź w drodze grzywnien mandatowych, bądź bieżących zaleceń pokontrolnych lub decyzji administracyjnych.

Bardzo ważna jest współpraca przedsiębiorców sektora spożywczego z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, co bardzo często stanowi czynnik mobilizujący do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości zdrowotnej żywności.

Ponadto nadal należy dążyć do wzrostu świadomości przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu będzie kontynuowany nadzór sanitarny szczególnie w zakresie:

- a) zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- b) zachowania higieny osobistej i higieny miejsca pracy,
- c) identyfikowalności surowców i produktów,

**RAPORT O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU SUSKIEGO
ZA ROK 2025**

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suchej Beskidzkiej

- d) stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji,
- e) wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia – zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP (wraz z niezbędną dokumentacją),
- f) właściwego stosowania substancji dodatkowych,
- g) prawidłowego znakowania wyrobów.

Zrozumienie przez przedsiębiorców zagrożeń związanych z żywnością oraz podejmowanie odpowiednich działań przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na rzecz poprawy jakości żywności są kluczowe dla zapewnienia zdrowego i zrównoważonego życia dla wszystkich.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawowany jest przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) jak również na podstawie:

- Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757)
- Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi powinna spełniać wymagania określone w przywołanym rozporządzeniu Ministra Zdrowia, przy czym badania składu i jej właściwości należą do obowiązków stawianych przed przedsiębiorstwami zajmującymi się dystrybucją wody. Zakres badań obejmuje zarówno badania mikrobiologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne oraz badania stężeń promieniotwórczości w wodzie. Badania jakości wody do spożycia wykonywały laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podstawą zapewnienia konsumentom bezpiecznej wody do spożycia stanowią zarówno badania wykonywane przez producentów, dostawców wody w ramach kontroli wewnętrznej, jak i badania realizowane w ramach nadzoru organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Producenci wody prowadzili badania jakości wody na podstawie uzgodnionych z organami PIS harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonymi w prawie krajowym, natomiast organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z ustalonym planem działania na dany rok. W roku 2025 ewidencjonowano ogółem 56 wodociągów zaopatrzenia w wodę (w tym 24 zbiorowego zaopatrzenia), które dostarczają wodę do ok. 33 tys. mieszkańców powiatu. W roku 2025 r. przeprowadzono w sumie 12 kontroli sanitarnych, w tym w 6 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę. W trakcie prowadzonych czynności nie stwierdzono nieprawidłowości. Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchoj Beskidzkiej pobrali 177 planowych próbek wody do spożycia. Zarządcy wodociągów w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody pobrali w sumie 172 próbki wody, z czego zakwestionowano jakość 55 z nich, w stosunku do 26 próbek wszczęto postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji stwierdzającej warunkową/lub braku przydatności wody do spożycia przez ludzi.

W roku 2025 wydano 9 decyzji stwierdzających brak przydatności wody do spożycia oraz 17 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia. W przypadku pozostałych kwestionowanych próbek, właściciele/zarządcy wodociągów przedstawili tutajszemu Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu sprawozdania z badania wody w zakresie kwestionowanego parametru, potwierdzające prawidłową jakość wody, w związku z czym postępowania zostały umorzone. Przyczyną wydania decyzji stwierdzającej brak przydatności wody do spożycia przez ludzi była obecność bakterii grupy coli, *Escherichii coli*, *Clostridium perfringens* oraz enterokoków (paciorkowce kałowe).

Występowanie powyższych mikroorganizmów w wodzie, bytujących zwykle w odchodach ludzi i zwierząt stałocieplnych, wskazuje na zanieczyszczenia typu kałowego. Parametry te stanowią swoisty wskaźnik zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody i ich obecność w wodzie wiąże się z koniecznością podjęcia natychmiastowych działań naprawczych zmierzających do poszukiwania potencjalnych przyczyn zanieczyszczenia. Zanieczyszczenie wody drobnoustrojami, w zależności od rodzaju i liczby, może wywoływać m.in. zatrucia pokarmowe i biegunki, zakażenia dróg moczowych. Przepisy ww. rozporządzenia nie dopuszczają do obecności ww. drobnoustrojów w wodzie, a ich stwierdzenie powoduje konieczność wydania decyzji braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. Decyzję warunkowej przydatności wody do spożycia wydawano głównie ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody [ogólna liczba mikroorganizmów w $(22\pm 2)^\circ\text{C}$ po $(68\pm 4)\text{h}$, oraz w wyniku obecności bakterii grupy coli w liczbie < 10 jtk], a także przekroczenie zalecanego zakresu wartości dla parametrów fizykochemicznych: mętności i manganu. Przekroczenie wartości

powyższych parametrów wskaźnikowych może świadczyć o nieprawidłowościach w procesach uzdatniania wody lub w funkcjonowaniu instalacji wodnej lub prowadzić do zmian organoleptycznych wody.

Liczba wydanych w roku 2024 oraz w 2025 decyzji o braku przydatności wody do spożycia oraz warunkowej przydatności wody do spożycia przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej zawarto w poniższej tabeli.

Decyzja stwierdzająca	Liczba wydanych decyzji w roku 2024	Liczba wydanych decyzji w roku 2025
brak przydatności wody do spożycia	10	9
warunkową przydatność wody do spożycia	12	17
Razem	22	26

Na koniec 2025 roku 54 wodociągi objęte nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej określono jako odpowiadające wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W okresie sprawozdawczym jakość wody spełniała wymagania sanitarne. Wyjątki stanowiły dwa systemy zaopatrzenia w wodę, w tym jeden dla dostawców w ramach zbiorowego zaopatrzenia, które na koniec roku 2025 r. miały wydane decyzje warunkowej przydatności wody ze względu na utrzymujące się przekroczenie, w jednym przypadku w zakresie parametru mętność, a w drugim manganu.

Ciepła woda użytkowa

Bakterie *Legionella* występują na całym świecie i są szeroko rozpowszechnione w środowisku. W sprzyjających warunkach pałeczki *Legionella* mogą przedostawać się z naturalnych źródeł za pomocą sieci wodociągowej i w wyniku szybkiego namnażania kolonizować sztuczne rezerwuary wodne, a także zasiedlać kolejne instalacje czy urządzenia, jak: systemy dystrybucji wody ciepłej użytkowej (np. w hotelach, miejscach zamieszkania zbiorowego, szpitalach).

Na rok 2025 zaplanowano do wyżej wymienionych badań 8 obiektów w tym:

- 3 podmioty wykonujące działalność leczniczą,
- 2 obiekty w kategorii domy pomocy społecznej,
- 2 obiekty z kategorii opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej,
- 1 obiekt hotelowy.

Mając na uwadze wyniki badania ciepłej wody użytkowej oraz przeprowadzoną analizę ryzyka, uznano instalację ciepłej wody użytkowej za skażoną bakteriami *Legionella sp.* w stopniu wysokim w budynku wykonującym działalność leczniczą oraz w stopniu średnim w trzech pozostałych. Poza planem zostało pobranych 8 próbek w związku ze zgłoszeniem zachorowania na legionellozę. Zarządcy obiektów podejmowali działania naprawcze, w wyniku czego przedstawili tutaj Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu wyniki potwierdzające doprowadzenie ciepłej wody użytkowej do wymagań określonych w rozporządzeniu. We wszystkich pozostałych obiektach woda spełniała wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać ciepła woda określona w załączniku nr 5 do ww. rozporządzenia, nie stwierdzono skażenia sieci bakteriami *Legionella sp.*

Podsumowanie

- Ilość pobranych próbek wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi przez Państwową Inspekcję Sanitarną jest taka sama jak w roku ubiegłym, nieznacznemu zmniejszeniu uległa ilość próbek z przekroczeniami (o 3 próbki). Podobna tendencja również jest zauważalna w przypadku badań ciepłej wody użytkowej. W przypadku stwierdzonych przekroczeń,

**RAPORT O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU SUSKIEGO
ZA ROK 2025**

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suchej Beskidzkiej

podejmowano decyzje w oparciu o analizę ryzyka. Każdorazowo organ określał sposób użytkowania wody w przypadku braku/warunkowej przydatności wody do spożycia.

- Stan powiatu w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody jest stabilny i na ogół dobry. Biorąc pod uwagę wyniki badań jakości wody przeznaczonej do spożycia należy stwierdzić, że mieszkańcy korzystający z nadzorowanych ujęć spożywali wodę dobrej jakości pomimo krótkotrwałych przekroczeń parametrów.

- Sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego stanowi istotne narzędzie służące do prowadzenia monitoringu oraz weryfikacji przestrzegania przez podmioty przepisów prawa, jakie zostały określone dla wody przeznaczonej do spożycia. W aspekcie zdrowia publicznego celem tych działań jest zapewnienie wymaganego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego wody.

- Problemem pozostaje jednak niski poziom zwodociągowania powiatu (około 40% mieszkańców powiatu korzysta z nadzorowanych ujęć wody). Ujęcia z których korzysta pozostała część mieszkańców jest nie znana, jakość wody nie jest monitorowana przez Inspekcję Sanitarną, w związku z czym brak jest danych odnośnie jej przydatności do spożycia. Konieczność podejmowania przez gminy działań w zakresie modernizacji, rozbudowy, a także tworzenia nowych wodociągów dla mieszkańców.

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2025 r. w Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej ewidencjonowano ogółem 494 obiekty użyteczności publicznej, w tym:

- 5 pływalni,
- 3 domy pomocy społecznej,
- 1 placówka zapewniająca całodobową opiekę,
- 7 innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- 139 obiektów hotelarskich oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie,
- 155 zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług,
- 9 dworców autobusowych,
- 2 dworce/stacje kolejowe,
- 42 tereny rekreacyjne,
- 31 cmentarze,
- 10 domów przedpogrzebowych,
- 12 ustępów,
- oraz 78 pozostałe obiekty użyteczności publicznej (m. in. środki transportu, obiekty sportowe, stacje paliw, domy kultury i in.).

W 2025 r. w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano ogółem 183 obiekty użyteczności publicznej. Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach prowadzonego nadzoru kontroluje m.in. utrzymanie czystości i porządku, gospodarka ściekami i odpadami, zaopatrzenie w wodę, warunki eksploatacji wentylacji i klimatyzacji, postępowanie z czystą oraz brudną pościelą i/lub bielizną, procedury dezynfekcji i sterylizacji narzędzi oraz inne zagadnienia w zależności od świadczonych usług. W 2025 roku podczas prowadzonych kontroli sanitarnych podejmowano działania edukacyjno – informacyjne w szerokim zakresie tematycznym, które zostały przeprowadzone podczas 80% wykonanych kontroli.

Pływalnie

Na terenie powiatu suskiego na koniec roku 2025 ewidencjonowano 5 krytych pływalni. W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wszystkim użytkownikom pływalni właściciel obiektu zobowiązany jest do prowadzenia kontroli wewnętrznej na podstawie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1230), która obejmuje bieżącą obserwację wody, monitoring parametrów fizykochemicznych wody oraz pobór prób wody przez akredytowane laboratorium zgodnie z harmonogramem ustalonym we współpracy z PPIS w Suchej Beskidzkiej. Prowadzenie kompleksowej kontroli jakości wody na pływalni leży w obowiązku zarządcy, który jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo osób kąpiących się.

Kontrole przeprowadzane były również przez organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody.

W 2025 roku skontrolowano wszystkie 5 ewidencjonowanych pływalni pod względem sanitarnym i technicznym, nie stwierdzono nieprawidłowości. W ramach prowadzonego nadzoru pobrano 40 próbek wody na pływalniach. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej zakwestionował jakość wody w 11 pobranych próbkach. Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów dotyczyły czterech spośród pięciu pływalni. W trzech pobranych próbkach z natrysków stwierdzono przekroczenie w zakresie parametru mikrobiologicznego: liczby bakterii *Legionella sp.* W pozostałych pobranych próbkach stwierdzono przekroczenia w zakresie następujących parametrów:

chloroformu, ogólnej liczby mikroorganizmów w temperaturze $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po $44\pm 4\text{h}$, indeksu nadmanganianowego (Utlenialność), Σ THM.

Pozostałe obiekty użyteczności publicznej:

- Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie, największą grupę stanowią obiekty z kategorii agroturystyka, co stanowi ok 55% wszystkich ewidencjonowanych w tej kategorii. W roku 2025 skontrolowano 26 – w dwóch obiektach z kategorii domy wycieczkowe i agroturystyka stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne, w tym w jednym również techniczne, w pozostałych obiektach stan higieniczno-sanitarny nie budził zastrzeżeń.
- Zakłady/salony świadczące usługi w branży beauty – z wszystkich ewidencjonowanych obiektów 63 stanowiły zakłady wykonujące zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek. Kontroli poddano 107 zakładów, co stanowi 69% wszystkich zewidencjonowanych obiektów, wyłącznie w jednym salonie fryzjersko-barberskim zostały stwierdzone nieprawidłowości higieniczno-sanitarne. Pozostałe kontrole nie wykazywały żadnych uchybień.
- Wśród pozostałych obiektów użyteczności publicznej (Domy Pomocy Społecznej, placówki zapewniające całonocną opiekę i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, dworce autobusowe, kolejowe, tereny rekreacji, cmentarze, domy przedpogrzebowe ustępy i inne) kontroli poddano 45 obiektów. Stan sanitarny i techniczny nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podsumowanie

- Stan sanitarno – higieniczny większości kontrolowanych obiektów użyteczności publicznych utrzymany jest na stabilnym, zadawalającym poziomie, co może wynikać ze zwiększonej świadomości usługodawców prowadzących działalność na temat potencjalnych zagrożeń w aspekcie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi, w pewnym stopniu poprzez prowadzone przez organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej działań edukacyjno – informacyjnych podejmowanych podczas prowadzonych kontroli sanitarnych.

- Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego realizują planowe oraz interwencyjne kontrole przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w obiektach użyteczności publicznej. Upřednio przedsiębiorcy zgodnie z obowiązującym prawem są zawiadamiani o zamiarze wszczęcia kontroli.

- Co roku podczas ustalania planu kontroli Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny obejmuje ok. 30% wszystkich ewidencjonowanych obiektów w oparciu o analizę ryzyka. Spośród wszystkich przeprowadzonych kontroli zaledwie w 3 stwierdzone zostały uchybienia sanitarnohigieniczne i techniczne – w porównaniu do roku ubiegłego ilość kontroli z nieprawidłowościami pozostaje na tym samym poziomie. Zazwyczaj podmioty niezwłocznie podejmują działania w celu przywrócenia właściwego stanu sanitarnohigienicznego w obiekcie – przeprowadzone kontrole sprawdzające nie wykazują zastrzeżeń.

- Co roku obserwowany jest wzrost liczby zakładów z branży „beauty” z uwagi na zwiększające się zainteresowanie społeczeństwa oferowanymi usługami upiększania ciała. Pomimo tego, w dalszym ciągu nie został wydany akt prawny regulujący wymagania jakim powinny odpowiadać zakłady kosmetyczne, fryzjerskie, tatuażu, odnowy biologicznej, co w dużym stopniu utrudnia sprawowanie nadzoru.

Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych

Pion higieny dzieci i młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej w 2025 r. przeprowadził 99 kontroli sanitarnych w 85 stałych placówkach nauczania i wychowania, realizując planowane kontrole kompleksowe.

Na będących w ewidencji 122 obiekty stałe skontrolowano:

- 4 żłobki;
- 4 kluby dziecięce;
- 22 przedszkola;
- 21 szkół podstawowych;
- 1 liceum ogólnokształcące;
- 18 zespołów szkół;
- 2 placówki z pobytem całodobowym;
- 7 placówek wsparcia dziennego i wychowania pozaszkolnego;
- 3 placówki rekreacyjne.

Ponadto prowadzono kontrole sezonowe (*kontrole turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży zima/lato*) w liczbie 101 (39% turnusów zarejestrowanych w bazie MEN).

Łącznie w 2025 roku przeprowadzono 200 kontroli sanitarnych.

Stan sanitarno-techniczny placówek oświatowo-wychowawczych

W 2025 roku spośród 85 skontrolowanych placówek nauczania i wychowania 5 placówek nie spełniało wymagań higieniczno-sanitarnych (2 szkoły podstawowe, 2 zespoły szkół i 1 placówka wychowania pozaszkolnego). Nieprawidłowości dotyczyły: stanu sanitarno-technicznego ciągów komunikacyjnych, sal lekcyjnych i innych sal zajęć, sal komputerowych i braków pomiarów natężenia oświetlenia.

W ogólnej ocenie stwierdza się jednak, że stan techniczny budynków ulega sukcesywnej poprawie. Jest to wynik realizacji decyzji PPIS wydanych w latach ubiegłych oraz pozyskaniem przez samorządy lokalne funduszy z programów unijnych między innymi na budowę nowych sal gimnastycznych.

Jak w poprzednich latach w 2025 roku prace prowadzone w placówkach miały na celu poprawę ich stanu technicznego i estetycznego. W szczególności dotyczyły poprawy stanu sanitarno-technicznego dróg, przejść oraz remontu boisk, terenów sportowych, placów zabaw dla dzieci, remontu ciągów komunikacyjnych, sal zajęć, poprawy warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, dostosowania mebli do wzrostu dzieci oraz posiadania certyfikatów na meble i sprzęt sportowy.

Ponadto wykonywano prace konserwatorsko-porządkowe, które obejmowały generalne sprzątnięcie wszystkich pomieszczeń szkół, konserwację urządzeń sanitarnych, naprawę sprzętu szkolnego (krzesła/stoliki), porządkowanie terenów zielonych i boisk sportowych, pracowni komputerowych i innych pracowni. W 2025r. oddano do użytku 2 nowe sale gimnastyczne przy szkołach podstawowych,.

Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży

W 2025 r. kontrolując placówki nauczania i wychowania stwierdzono, że zapewnione zostały w nich właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej: zapewniono odpowiedni stan techniczny urządzeń, bieżącą ciepłą wodę, środki higieny osobistej.

Ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wymagań ergonomii

W 2025 r. przeprowadzono ocenę dostosowania mebli do wzrostu przedszkolaków i uczniów w 35 przedszkolach i w 31 szkołach podstawowych. Łącznie oceniono 2913 stanowisk. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Możliwość pozostawienia podręczników przez uczniów w szkołach

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. 2020 r., poz. 1604), § 4a szkoły zapewniają możliwość pozostawienia części podręczników w indywidualnych szafkach uczniowskich, wydzielonych półkach, szufladach czy szafach w klasach. Niemniej jednak w wielu przypadkach uczniowie nie korzystają z tej możliwości, ponieważ program nauczania wymaga zabrania podręcznika i wykonania zadania lub nauki na kolejny dzień.

Higiena procesów nauczania (rozkłady zajęć)

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), §4 stwierdza się, że na ogół plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych uwzględniają równomierne obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Różnica rozpoczęcia zajęć w kolejnych dniach jest nie większa niż 1 godzina. W ramach bieżącego nadzoru oceniono realizację zaleceń w 40 placówkach (21 szkół podstawowych, 18 zespołów szkół i 1 liceum ogólnokształcące). Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Żywnienie dzieci i młodzieży w szkołach

W roku 2025. na skontrolowanych spośród 40 szkół i zespołów szkół, 23 szkół przygotowywało posiłki na miejscu, a do 14 posiłki były dowożone. W pozostałych 3 funkcjonowały tylko automaty z żywnością.

Ze skontrolowanych wydawano ciepłe posiłki (pełne obiady) w 37 placówkach, w tym 11 szkół posiłki jednodaniowe. Ze wszystkich posiłków skorzystało 4344 dzieci i młodzieży, w tym 223 skorzystało z posiłków dofinansowanych. Ponadto w szkołach i zespołach szkół były organizowane śniadania w 19 placówkach, z których korzystało 1020 uczniów. Do dyspozycji były napoje w 35 placówkach.

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami

Podczas kontroli przeprowadzonych w 40 szkołach i zespołach szkół (48 w ewidencji) stwierdzono, iż 28 szkół posiada gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami do własnej dyspozycji. W pozostałych 12 placówkach opieka zdrowotna zapewniona jest w pomieszczeniach zastępczych. W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2025 r. stwierdzono, iż posiadane przez szkoły gabinety (28) nie budziły zastrzeżeń sanitarnych i higienicznych.

Warunki sanitarne wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2025 r. w bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowano 259 turnusów wypoczynku zorganizowanego dla dzieci i młodzieży (wypoczynek zimowy – 109; wypoczynek letni – 159). Skontrolowano 101 turnusów (wypoczynek zimowy – 48 kontroli, wypoczynek letni – 53 kontrole). Niezmiennie największym powodzeniem wśród organizatorów wypoczynku cieszy się miejscowość Zawoja, w której w ośrodkach wypoczynkowych i kwaterach prywatnych organizowana jest zdecydowana większość wypoczynków.

Z wypoczynku zorganizowanego w powiecie suskim (turnusy skontrolowane) skorzystało 3979 dzieci i młodzieży, w tym czasie z letniego wypoczynku skorzystało 2173 dzieci i młodzieży, z zimowego 1806.

Podsumowanie

W roku 2025 kontrole, prowadzone były ze szczególnym zwróceniem uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego uczniów jak i uczestników wypoczynku. Kontrolowano zapewnienie odpowiednich środków dezynfekcyjnych i możliwości ich stosowania, wentylacji pomieszczeń i zapewnienia odpowiedniego oświetlenia pomieszczeń. Ponadto położono nacisk na profilaktykę wszawicy i wad postawy.

Reasumując można stwierdzić, że warunki sanitarnohigieniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu suskiego ulegają systematycznej poprawie. Wpływ miały na to podejmowane prace remontowe i konserwatorskie obiektów. Sukcesywnie zwiększa się również liczba obiektów towarzyszących. Powstają nowe obiekty sportowe i place zabaw dla dzieci.

Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy

W ewidencji Nadzoru Higieny Pracy PSSE - Sucha Beskidzka w 2025 r. znajdowały się 442 zakłady, w których zatrudnionych było 9415 pracowników.

W 2025 r. przeprowadzono ogółem 166 kontroli sanitarnych w 139 zakładach pracy, w których zatrudnionych było 1733 pracowników.

Przeprowadzono:

- 56 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami,
- 53 kontroli w zakładach stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny,
- 22 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi,
- 3 kontroli dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin,
 - 89 kontroli w zakresie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych, o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy w 81 zakładach pracy,
- 105 kontroli w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy w 91 zakładach.

Wydano ogółem 20 decyzji z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, obejmujące łącznie 57 nakazów.

Nadzór bieżący nad zakładami pracy

Spśród skontrolowanych 139 zakładów, w 25 stwierdzono przekroczenia NDN/NDS. Łącznie w 63 ewidencjonowanych zakładach występują przekroczenia NDN/NDS. W przekroczeniu w roku 2025 wykonywało pracę 824 pracowników:

- PKD 10 (produkcja artykułów spożywczych) w 1 zakładzie, w przekroczeniu na hałas 3 pracowników,
- PKD 16 (produkcja wyrobów z drewna) w 19 zakładach, w przekroczeniu na hałas 556 pracowników,
- PKD 31 (produkcja mebli) w 4 zakładach w przekroczeniu na hałas 263 pracowników,
- PKD 84 (administracja publiczna i obrona narodowa) w 1 zakładzie, w przekroczeniu na hałas 3 pracowników,

W wyniku stwierdzonych uchybień w kontrolowanych zakładach w 2025 r. wydano łącznie 20 decyzji obejmujących 57 nakazów. Dotyczyły głównie:

- wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy, poinformowania pracowników o wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych,
- zapewnienia właściwego stanu sanitarnohigienicznego pomieszczenia WC, szatni i jadalni,
- założenia i uzupełnienia rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia,
- uzupełnienia kart badań i pomiarów na podstawie wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- zaktualizowania i udokumentowania oceny ryzyka zawodowego,
- założenia rejestru chorób zawodowych oraz zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej,
- zapewnienia pracownikom sprawnie działającego systemu I pomocy,
- założenia i uzupełnienia rejestru prac, których wykonanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- założenia i uzupełnienia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.

Nadzór nad chemikaliami - nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W roku sprawozdawczym 2025 przeprowadzono 56 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami:

- 53 kontroli w zakładach stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny,
- 3 kontroli dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszaninami, oraz 9 kontroli w ramach poboru próbek produktów kosmetycznych,
- 18 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi,
- pobrano do badań 9 próbek produktów kosmetycznych, nie kwestionowano jakości produktów kosmetycznych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w zakładach z PKD 45 stosujących substancje i mieszaniny chemiczne nie stwierdzono uchybień w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, nie wydano decyzji nakazowych.

Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej zarejestrowanych jest 212 zakładów, w których występują czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 89 kontroli w 81 zakładach.

W narażeniu na:

- substancje reprotoksyczne – 53 pracowników, w tym 40 kobiet,
- czynniki rakotwórcze - w narażeniu/ w kontakcie - 501 pracowników, w tym 88 kobiet.

W skontrolowanych zakładach w których stwierdzono uchybienia, wydano 16 decyzji.

W 2025 r. nie wydano decyzji stwierdzających chorobę zawodową u pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Nadzór nad czynnikami biologicznymi

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej zarejestrowane jest 307 zakładów, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy.

Skontrolowano 91 zakładów, w których przeprowadzono 105 kontroli w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy.

Łącznie w kontrolowanych zakładach w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne zatrudnionych było 891 pracowników, w tym:

- 2 grupa zagrożenia 664 pracowników,
- 3 grupa zagrożenia 227 pracowników,

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie czynników biologicznych.

W 2025 roku wydano 9 decyzji stwierdzających chorobę zawodową u pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych, tj. „Choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa” – (COVID-19 i borelioza).

Kontrola warunków pracy podczas zabezpieczania/ usuwania wyrobów zawierających azbest

W 2025 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej wpłynęły zgłoszenia dotyczące przystąpienia do prac związanych z usunięciem odpadów zawierających azbest znajdujący się na obiektach budowlanych.

Nie przeprowadzono kontroli w zakresie warunków pracy podczas zabezpieczania/ usuwania materiałów izolacyjnych zawierających azbest tj. płyty - azbestowe / 17 06 05 – płyta falista, płyta płaska /.

W 2025 roku nie wydano decyzji stwierdzających chorobę zawodową u pracowników narażonych na azbest.

Nadzór nad środkami zastępczymi

W roku 2025 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej wydał decyzję umarzającą egzekucję kary pieniężnej w zakresie środków zastępczych.

W roku 2025 r. nie przeprowadzono kontroli w zakresie środków zastępczych.

Choroby zawodowe

W 2025 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej wpłynęło 13 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej. Prowadzone są postępowania w sprawie rozpoznania choroby zawodowej. Wydano 9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej. Wydano 8 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz wydano 2 decyzje umarzające postępowanie w sprawie choroby zawodowej.

Podsumowanie

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w roku 2025 stwierdza się nieznaczną poprawę stanu sanitarnego w zakładach pracy, jak również przestrzegania obowiązujących przepisów przez pracodawców. Analogicznie jak w latach ubiegłych głównym zagrożeniem dla zdrowia pracowników jest hałas, emitowany z maszyn stolarskich. Liczba postępowań w sprawach chorób zawodowych zwiększyła się nieznacznie w porównaniu do roku poprzedniego.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

W ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2025 r. prowadzono działania o charakterze profilaktycznym w zakresie ochrony zdrowia ludzi na różnych etapach procesu inwestycyjnego:

- wykonywano ustawowe zadania i obowiązki mające na celu zapewnienie ochrony zdrowia ludzi przed niekorzystnymi wpływami szkodliwości i uciążliwości oraz w zapobieganiu powstawania chorób,
- prowadzono nadzór nad inwestycjami w procesie planowania i lokalizacji, opracowania projektów i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych,
- na wniosek organów administracji rządowej lub inwestorów podejmowano działalność mającą na celu zapewnienie właściwego stanu sanitarno-higienicznego w realizowanych obiektach takich jak obiekty żywnościowo-żywnościowe, podmioty wykonujące działalność leczniczą, placówki oświatowe, zakłady przemysłowe oraz obiekty turystyczno-rekreacyjne.
- wydając opinię o środowiskowych uwarunkowaniach zajmowano stanowisko w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – do opracowania raportu oddziaływania na środowisko.

Czołową rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa prawidłowe zaprojektowanie układu funkcjonalnego obiektów, a także instalacji sanitarnych. Uzgadniając dokumentację projektową poddawano szczegółowej ocenie rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi. Przy uzgadnianiu i opiniowaniu planowanych przedsięwzięć kontrolowane były zastosowane rozwiązania pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego przyszłych użytkowników projektowanych obiektów użyteczności publicznej, komunalnych, usługowych, służby zdrowia i oświaty. Wśród projektów budowlanych, liczną grupę stanowiły obiekty użyteczności publicznej tj. obiekty związane z obrotem artykułami spożywczymi, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, gabinety lekarskie, obiekty usługowo-handlowe, obiekty turystyczno-rekreacyjne oraz placówki oświatowe. Biorąc udział w dopuszczeniu do użytkowania obiektów, zwracano szczególną uwagę na zgodność wykonania ww. obiektów z dokumentacją projektową i zapewnieniu odpowiednich warunków w zakresie spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych.

Podsumowanie

Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów realizowane było poprzez dokonywanie kontroli obiektów, analizowanie stosownych protokołów odbiorowych, sprawozdań i oświadczeń. Stan sanitarny obiektów zgłoszonych do odbioru był wykonany na ogół zgodnie z zatwierdzoną dokumentacją projektową, a wprowadzane zmiany były mało istotne. W zakresie wymagań sanitarno-higienicznych zgłaszane do odbioru obiekty spełniały wymagania sanitarno-higieniczne.

Odbiory przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami nadzoru bieżącego.

W ramach działalności przeprowadzono 79 kontroli związanych z wydaniem opinii sanitarnych o pomieszczeniach lokalu pod działalność gospodarczą lub dopuszczeniem obiektów do użytkowania oraz 106 decyzji o nałożeniu opłaty.

Działalność w zakresie zdrowia publicznego i promocji zdrowia

W 2025 roku komórka Zdrowia Publicznego i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej prowadziła działania edukacyjne i profilaktyczne na terenie powiatu suskiego.

Realizowano jak w poprzednich latach ogólnopolskie, wojewódzkie i lokalne programy edukacyjne.

Prowadzono liczne działania, których celem było podnoszenie świadomości zdrowotnej mieszkańców oraz kształtowanie prawidłowych postaw prozdrowotnych. W ramach działalności oświatowo-zdrowotnej wdrażano i koordynowano programy profilaktyczne w placówkach oświatowych oraz realizowano interwencje nieprogramowe dostosowane do aktualnych potrzeb lokalnej społeczności. Odbiorcami działań były różne grupy społeczne, w tym dzieci przedszkolne, uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, dyrektorzy i nauczyciele, pedagodzy szkolni, uczestnicy wycieczki letniego i zimowego, pracownicy ochrony zdrowia, kobiety w ciąży, seniorzy, przedstawiciele wybranych grup zawodowych oraz mieszkańcy powiatu suskiego. Opracowywano i publikowano aktualne materiały informacyjne opisujące w syntetyczny i zrozumiały sposób metody prawidłowego zabezpieczenia zdrowia.

Do najważniejszych zadań należało koordynowanie programów profilaktycznych realizowanych w przedszkolach oraz szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. W ramach tych działań przygotowywano ofertę programową dla placówek oświatowych, przekazywano instruktaże i materiały edukacyjne w formie elektronicznej oraz papierowej, organizowano szkolenia i narady dla szkolnych realizatorów programów, prowadzono wizytacje oraz przeprowadzano wykłady i prelekcje dla uczniów. Istotnym elementem działań było także organizowanie konkursów tematycznych na poziomie szkolnym i powiatowym.

Do najważniejszych zadań należało koordynowanie programów profilaktycznych realizowanych w przedszkolach oraz szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. W ramach tych działań przygotowywano ofertę programową dla placówek oświatowych, przekazywano instruktaże i materiały edukacyjne w formie elektronicznej oraz papierowej, organizowano szkolenia i narady dla szkolnych realizatorów programów, prowadzono wizytacje oraz przeprowadzano wykłady i prelekcje dla uczniów. Istotnym elementem działań było także organizowanie konkursów tematycznych na poziomie szkolnym i powiatowym.

W roku szkolnym 2024/2025 realizowano liczne programy edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży. Wśród nich znalazł się program:

- „**Skąd się biorą produkty ekologiczne?**”, adresowany do dzieci w wieku przedszkolnym, który promował wiedzę na temat rolnictwa ekologicznego oraz prawidłowych nawyków żywieniowych (realizacja w roku szkolnym 2024/25 w powiecie suskim: 32 placówki, 1196 odbiorców (więcej o 4 przedszkola w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego).
- „**Czyste powietrze wokół nas**” dotyczył zagadnień związanych z zanieczyszczeniem powietrza i szkodliwością dymu tytoniowego, (realizacja w roku szkolnym 2024/25 w powiecie suskim 32 przedszkola i oddziały przedszkolne, 1666 odbiorców),
- „**Bieg po zdrowie**”, Uczniowie klas IV szkół podstawowych uczestniczyli w programie poświęconym profilaktyce antytytoniowej oraz rozwijaniu postaw asertywnych wobec używek, realizacja w roku szkolnym 2024/25 w powiecie suskim: 18 szkół, 410 odbiorców (więcej o 70 uczniów w stosunku do roku ubiegłego),

Dużą popularnością cieszył się program

- „**Trzymaj Formę!**”, którego celem było promowanie zdrowego stylu życia poprzez edukację dotyczącą zbilansowanej diety, aktywności fizycznej i świadomych wyborów konsumenckich, (realizacja w roku szkolnym 2024/25 w powiecie suskim: 32 szkoły, 4167 uczestników, więcej o 590 uczniów w porównaniu do roku ubiegłego). Dodatkowo 43 uczniów z 6 szkół podstawowych wzięło udział w etapie szkolnym Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj Formę!”.
- **Program „Wybierz życie – Pierwszy krok”** przybliżył młodzieży zagadnienia profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu, (realizacja w roku szkolnym 2024/25 w powiecie suskim: 5 szkół i 1128 uczniów).

Uczniowie uczestniczyli również w programie

- „**Podstępne WZW**”, odbiorcy: uczniowie kl. VII, VIII szkół podstawowych, uczniowie kl. I-V szkół ponadpodstawowych, zagadnienia: czym jest HBV i HCV, drogi zakażenia, objawy i przebieg choroby, diagnostyka, leczenie oraz profilaktyka (realizacja w roku szkolnym 2024/25 w powiecie suskim: 32 szkoły, 2159 odbiorców, na tym samym poziomie w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego).
- oraz działania z zakresu profilaktyki HIV/AIDS,
- „**Znamię! Znam je?**”, dotyczącym profilaktyki czerniaka oraz ochrony skóry przed promieniowaniem słonecznym, (realizacja w roku szkolnym 2024/25 w powiecie suskim: 31 placówek, 2420 odbiorców, nastąpił wzrost o 3 szkoły w porównaniu do poprzedniego roku szkolnego).
- W szkołach ponadpodstawowych realizowano również program „**ARS, czyli jak dbać o miłość?**”, którego celem było ograniczanie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież (realizacja w roku szkolnym 2024/25 w powiecie suskim: 7 szkół, 884 odbiorców).

Na terenie powiatu suskiego realizowano również **Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS**.

Oprócz działań programowych przez cały rok prowadzono także **interwencje nieprogramowe**. Obejmowały one organizację kampanii edukacyjnych, obchodów dni tematycznych oraz udział w wydarzeniach plenerowych na terenie powiatu suskiego. Prowadzono liczne prelekcje, pogadanki i warsztaty, dystrybuowano materiały informacyjne w wersji elektronicznej i papierowej, udzielano poradnictwa indywidualnego oraz organizowano Dni Otwarte Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej. Działania informacyjne prowadzono również za pośrednictwem strony internetowej i mediów społecznościowych.

W ramach **interwencji nieprogramowych** realizowano m.in. działania związane z obchodami:

- Światowego Dnia Zdrowia,
- Światowego Dnia Bez Tytoniu,
- Światowego Dnia Rzucania Palenia,
- Światowego Dnia AIDS oraz Europejskiego Tygodnia Testowania.
- Europejskiego Tygodnia Szczepień oraz kampanii „Jesień bez infekcji”.

Ważnym elementem działań była promocja szczepień ochronnych, w tym realizacja programu szczepień przeciw HPV w szkołach podstawowych, będącego częścią Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020–2030.

Podejmowano także inicjatywy w ramach kampanii „Różowy Październik” poświęconej profilaktyce raka piersi. PSSE w Suchej Beskidzkiej włączyła się również w działania, zainicjowane przez WSSE, na rzecz walki z rakiem piersi.

Zorganizowano konferencję w Centrum Kultury i Filmu im. Billy'ego Wildera w Suchej Beskidzkiej pt. „**Zdrowie na pierwszym miejscu – Profilaktyka raka piersi w Twoich rękach**”. Celem wydarzenia było zwiększenie świadomości społecznej na temat profilaktyki nowotworów oraz promocja zdrowego stylu życia jako kluczowego elementu zapobiegania chorobom nowotworowym. Konferencja była adresowana do uczniów szkół ponadpodstawowych, studentów, pedagogów, przedstawicieli samorządów, pielęgniarek, położnych, pracowników socjalnych, reprezentantów zakładów pracy, seniorów.

Działania edukacyjne obejmowały również:

- profilaktykę chorób zakaźnych,
- promocję higieny osobistej,
- profilaktykę chorób przenoszonych drogą płciową,
- profilaktykę chorób nowotworowych, chorób układu krążenia, a także
- zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych, wyrobów tytoniowych, alkoholu czy napojów energetycznych.

Podejmowano również działania dotyczące

- bezpieczeństwa dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego,
- profilaktyki zatruc grzybami,
- profilaktyki wad postawy czy
- profilaktyki wszawicy.

Istotną rolę odgrywały również działania plenerowe skierowane do mieszkańców powiatu, w tym organizacja stoisk edukacyjnych podczas lokalnych wydarzeń i pikników.

Podsumowanie działań w zakresie bezpieczeństwa sanitarnego i promocji zdrowia na terenie powiatu suskiego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej ocenia, że stan bezpieczeństwa sanitarnego w powiecie suskim w 2025 roku był dobry i nie stanowił zagrożenia dla zdrowia ani życia mieszkańców.

W analizowanym okresie realizowano szeroko zakrojone działania z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki, obejmujące programy edukacyjne, kampanie społeczne oraz interwencje lokalne kierowane do różnych grup odbiorców. Szczególny nacisk położono na edukację dzieci i młodzieży, profilaktykę chorób zakaźnych i nowotworowych, zapobieganie uzależnieniom, a także promocję zdrowego stylu życia i szczepień ochronnych.

Prowadzone działania edukacyjne i informacyjne przyczyniły się do wzrostu świadomości zdrowotnej mieszkańców oraz utrzymania właściwego poziomu bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego. Kontynuacja działań profilaktycznych i edukacyjnych pozostaje kluczowym elementem dalszego wzmocnienia zdrowia publicznego w powiecie.